WWF Suomi
Lintulahdenkatu 10
00500 HELSINKI

Puh (09) 7740 100
wwf.fi
panda.org

Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunnalle 20.5.2021

Viite: E 47/2021 vp
Asia: WWF:n lausunto asiasta ”Valtioneuvoston selvitys: Komission tiedonanto ilmastonmuutokseen sopeutumisstrategiasta”

WWF kiittää mahdollisuudesta lausua tässä asiassa ja toteaa lausuntonaan seuraavaa.

WWF Suomi pitää komission tiedonantoa ilmastonmuutokseen sopeutumisesta (COM(2021) 82 final) tärkeänä asiakirjana. Ilmastonmuutoksen vaikutukset Suomen luontoon näkyvät jo ja ennusteet vuoteen 2100 ovat hyvin vakavia. Ilmastonmuutoksen hillinnän ohella yhteiskunnan on myös panostettava siihen sopeutumiseen.

Perusmuistiossa MMM2021-00193 (sivut 1–2) korostetaan perustellusti ilmastonmuutoksesta johtuvia veden kiertokulussa tapahtuvia muutoksia. Tästä on jo varsin vankkaa tietopohjaa. Olisi kuitenkin myös syytä kiinnittää tarkemmin huomiota muihin sään ääri-ilmiöihin, kuten voimakkaampien myrskyjen tai kuivien hellejaksojen todennäköisyyteen. Myrskyillä voi olla hyvin merkittäviä vaikutuksia metsätalouteen ja infraan. Pitkät kuivuusjaksot voivat puolestaan vahingoittaa sekä viljelykasveja että monia luontotyyppejä.

Ilmastonmuutoksen vaikutuksiin Suomen luonnon monimuotoisuuteen tulisi kiinnittää enemmän huomioita, muistaen myös elinvoimaisen ja monimuotoisen ympäristön rooli ilmastonmuutokseen sopeutumisessa.

Älykkäämpi sopeutuminen

Perusmuistiossa (sivu 2) painotetaan vahvasti teknis-taloudellista näkökulmaa sopeutumiseen. WWF korostaa, että biologisen ymmärryksen lisääminen on vähintään yhtä tärkeää. Suomessa ja koko Euroopassa tulisi merkittävästi lisätä panostuksia ilmastonmuutoksen luontovaikutusten tutkimiseen ja pitkäaikaisseurantaan osana sopeutumisstrategiaa. Ekosysteemeistä löytyy myös monia ratkaisun avaimia sopeutumiseen.

Systeemisempi sopeutuminen

WWF Suomi haluaa kiinnittää huomiota siihen, että maataloustukien uudistus on tällä hetkellä ratkaisevassa vaiheessa. Maataloustukijärjestelmä on esimerkki hitaasti (7 vuoden välein) uudistettavasta poliittisesta ohjausvälineestä. Siksi on erittäin tärkeää, että komission tiedonantoa huomioidaan EU:n maataloustukien kansallisessa valmistelussa. Ilmastonmuutoksen seurauksena sadannan ennustetaan lisääntyvän, mikä voi aiheuttaa hyvin merkittäviä ongelmia maatalouden tuotannolle ja vesiensuojelulle. Maataloustuilla tulee siksi voimakkaasti ohjata maataloussektoria ottamaan käyttöön viljelymenetelmiä, joilla maatalousmaa pysyy peitteisenä ympäri vuoden.

WWF Suomi tukee vahvasti linjausta siitä, että Suomi omalta osaltaan edistää luontopohjaisia ratkaisuja (sivu 3). Kannatamme myös sitä, että nykyinen vahvasti maankäytön suunnitteluun, hulevesien hallintaan ja kaupunkiseutujen suunnitteluun painottunut näkökulma laajennetaan tulvasuojelun sekä laajemmin maa- ja metsätalouden puolelle. Lisäksi luonnonsuojeluverkostoa tulisi sopeuttaa ilmastonmuutokseen. Tarvitaan laajempia luonnonsuojelualueita ja toimivia ekologisia yhteyksiä niiden välillä, jotta lajit pystyvät siirtymään uusille alueille ilmastonmuutoksen edetessä.

Perusmuistiossa (sivu 4) nostetaan esiin geneettisesti monimuotoisen metsänviljelyaineiston merkitystä metsänhoidossa tulevaisuudessa, jossa muuttuvat ilmastotekijät vaikuttavat puiden kasvuolosuhteisiin. WWF:n mielestä tämä näkökulma korostaa luontaiseen uudistamisen merkitystä, koska silloin voidaan luontopohjaisten ratkaisujen periaatteiden mukaisesti hyödyntää luonnon ainutlaatuista geneettistä monimuotoisuutta.

Kansainvälisten ilmastokestävyystoimenpiteiden edistäminen ja globaali tasa-arvo

WWF Suomi pitää Suomen kantaa (sivu 5) EU:n ja jäsenvaltioiden kehitysrahoituksen ilmastokestävyydestä perustellulta ja kannatettavana. Esitämme kuitenkin näkökulman laajentamista: Suomen ja Euroopan unionin tulee myös puuttua sellaiseen toimintaan, joka heikentää globaalia ilmastonmuutokseen sopeutumista ja edistää monimuotoisen luonnon tuhoutumista, kuten metsäkato.

Länsimaat EU mukaan lukien on ollut merkittävässä roolissa ilmastonmuutoksen kiihdyttäjänä, ja sen lisäksi toimintamme on aiheuttanut merkittäviä haittoja kehittyvien maiden metsäpeitteelle ja luonnon monimuotoisuudelle, joka heikentää nyt näiden maiden kapasiteettia sopeutua ilmastonmuutokseen. Näin ollen EU:n ja Suomen tulee lisätä merkittävästi varoja näiden maiden ilmastonmuutokseen sopeutumiseen ja kestävään talouden kehittymiseen oikeudenmukainen siirtymän kautta.

Suomen tulisi kannassaan kiittää siitä, että strategiassa nostetaan esille ilmastonmuutokseen liittyvät epätasa-arvo asiat Euroopassa (oikeudenmukainen siirtymä). Strategia nostaa esille myös globaalin epätasa-arvon, mutta ei riittävällä tasolla, jolloin esitämme edellä mainittuja lisäyksiä Suomen kantaan. Tämä on linjassa

leave no one behind -periaatteen sekä Suomen ulko- ja kehityspolitiikan ihmisoikeus ja tasa-arvoperustaisuuden kanssa.

Kunnioittavasti,

Maailman Luonnon Säätiö (WWF)
Suomen Rahasto, sr

Jari Luukkonen
Suojelujohtaja

Bernt Nordman
Ilmastovastaava